
YEHUDA'S MONOLOGUE:

What was the Goal of Yehuda's Speech?

DECEMBER 30, 2022
YU TORAH MITZION KOLLEL
Extended Care, ויגש

PESUKIM

1. בראשית פרק מד פסוקים יח-לד

(18) Yehuda approached him and said, "Please, my master, let your servant speak in the hearing of my master, and do not be angry at our servant, for you are like Paroh. (19) My master asked his servants, saying, 'Have you a father or brother?' (20) We said to my master, 'We have an elderly father and a child of his old age, the youngest. His brother died and he alone was left to his mother; and his father loves him.' (21) You said to your servants, 'Bring him down to me that I may set my eye upon him.' (22) We said to my master, 'The boy cannot leave his father. If he leaves father, he will die.' (23) But you said to your servants, 'If your youngest brother does not come down with you, you shall not see my face again.' (24) When we went up to your servant, my father, we told him my master's words. (25) Our father said, 'Return and buy for us some food.' (26) And we said, 'We cannot go down. Only if our youngest brother is with us can we go down, for we cannot see the man's face if our youngest brother is not with us.' (27) Your servant, my father, said to us, 'You know that my wife bore me two children. (28) One went forth from me, and I said, 'He was surely torn to pieces', and I have not seen him since. (29) If you take this one, too, from me, and harm comes to him, you will bring my grey hairs down to the grave in ill-fortune.' (30) And now, when I come to your servant, my father, and the boy is not with us, since his soul is tied to his soul, (31) when he sees that the boy is no longer, he will die; and your servants will have brought the grey hairs of your servant, our father, to the grave in grief. (32) For your servant guaranteed the boy to my father, saying, 'If I do not bring him to you, I will have sinned against my father for all time.' (33) Now, let your servant remain as a slave to my master in the boy's stead, and the boy will go up with his brothers. (34) For, how will I go up to my father if the boy is not with me? Lest I see the evil that will find my father!"

(יח) ויגֹשׁ אֵלָיו יְהוּדָה וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי
 דַּבֵּר נָא עִבְדְּךָ דְבַר בְּאָזְנֵי אֲדֹנָי וְאַל יִחַר
 אַפְּךָ בְּעִבְדְּךָ כִּי כְמוֹד כְּפָרְעָה :
 (יט) אֲדֹנָי שְׂאֵל אֶת עִבְדֶּיךָ לֵאמֹר הֲיֵשׁ
 לָכֶם אָב אוֹ אָח :
 (כ) וַנֹּאמֶר אֶל אֲדֹנָי יֵשׁ לָנוּ אָב זָקֵן וַיָּלֵד
 זְקֵנִים קָטָן וְאָחִיו מֵת וַיִּתֵּר הוּא לְבָדּוֹ
 לְאִמּוֹ וְאָבִיו אֶהְבּוֹ :
 (כא) וַתֹּאמֶר אֶל עִבְדֶּיךָ הוֹרְדֵהוּ אֵלַי
 וְאֶשְׂיֵמָה עֵינַי עָלָיו :
 (כב) וַנֹּאמֶר אֶל אֲדֹנָי לֹא יִוָּכַל הַנְּעַר לַעֲזֹב
 אֶת אָבִיו וְעֹזֵב אֶת אָבִיו וּמָת :
 (כג) וַתֹּאמֶר אֶל עִבְדֶּיךָ אִם לֹא יָרֵד
 אֲחִיכֶם הַקָּטָן אִתְּכֶם לֹא תִסְפּוּן לִרְאוֹת
 פָּנָי :
 (כד) וַיְהִי כִּי עָלִינוּ אֶל עִבְדְּךָ אָבִי וַנְּגַדְלוֹ
 אֶת דְּבָרֵי אֲדֹנָי :
 (כה) וַיֹּאמֶר אָבִינוּ שָׁבוּ שְׁבֵרוּלָנוּ מֵעַט
 אֶכֶל :
 (כו) וַיֹּאמֶר לֹא נוּכַל לָרֶדֶת אִם יֵשׁ אֲחִינוּ
 הַקָּטָן אִתָּנוּ וְיָרֵדנוּ כִּי לֹא נוּכַל לִרְאוֹת
 פָּנָי הָאֵלִישׁ וְאֲחִינוּ הַקָּטָן אֵינָנוּ אִתָּנוּ :
 (כז) וַיֹּאמֶר עִבְדְּךָ אָבִי אֲלֵינוּ אַתֶּם
 יְדַעְתֶּם כִּי שְׁנַיִם יָלְדָה לִי אִשְׁתִּי :
 (כח) וַיֵּצֵא הָאֶחָד מֵאִתִּי וַאֲמַר אֵד שָׂרְף
 טָרְף וְלֹא רָאִיתִיו עַד הַיּוֹם :
 (כט) וּלְקַחְתֶּם גַּם אֶת־זֶה מֵעַם פָּנָי וְקָרְהוּ
 אֶסּוּן וְהוֹרְדְתֶם אֶת־שִׁבְתִּי בְרַעַה
 שְׂאֵלָה :
 (ל) וַעֲתָה כְּבֹאֵל אֶל עִבְדְּךָ אָבִי וְהַנְּעַר
 אֵינָנוּ אִתָּנוּ וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ :
 (לא) וַהֲיֵה כְּרֵאוֹתוֹ כִּי אֵין הַנְּעַר וּמָת
 וְהוֹרִידוּ עִבְדֶּיךָ אֶת־שִׁבְתְּ עִבְדְּךָ אָבִינוּ
 בְּגִוּוֹן שְׂאֵלָה :
 (לב) כִּי עִבְדְּךָ עָרַב אֶת־הַנְּעַר מֵעַם אָבִי
 לֵאמֹר אִם לֹא אָבִיאָנוּ אֵלֶיךָ וְחָטַאתִי
 לְאָבִי כָּל־הַיָּמִים :
 (לג) וַעֲתָה יִשְׁבֵּנָא עִבְדְּךָ תַּחַת הַנְּעַר עִבְדְּ
 לְאֲדֹנָי וְהַנְּעַר יַעַל עִם־אָחִיו :
 (לד) כִּי־אֵיךְ אֶעֱלֶה אֶל־אָבִי וְהַנְּעַר אֵינָנוּ
 אִתִּי פֹּו אֶרְאֶה בְּרַע אֲשֶׁר יִמְצֵא אֶת־אָבִי :

2. בראשית פרק מה פסוקים א-ג

<p>(1) Yosef could not control himself before all who were standing before him, and he called, "Remove everyone from before me." So, no one was standing with him when Yosef made himself known to his brothers. (2) He let forth his voice in weeping, and the Egyptians heard and Paroh's house heard. (3) Yosef said to his brothers, "I am Yosef. Is my father still alive?" But his brothers could not answer him because they were terrified of him.</p>	<p>(א) וְלֹא־יָכַל יוֹסֵף לְהִתְאַפֵּק לְכָל הַנֹּצְבִים עָלָיו וַיִּקְרָא הוֹצִיאוּ כָל אִישׁ מֵעָלַי וְלֹא־עָמַד אִישׁ אִתּוֹ בְּהִתְוַדַּע יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו : (ב) וַיִּתֵּן אֶת־קוֹלוֹ בְּבִכּוֹ וַיִּשְׁמְעוּ מִצְרַיִם וַיִּשְׁמַע בֵּית פַּרְעֹה : (ג) וַיֹּאמֶר יוֹסֵף אֶל־אֶחָיו אֲנִי יוֹסֵף הֲעוֹד אַתֶּם חַי וְלֹא־יָכַלוּ אֶחָיו לַעֲנוֹת אֹתוֹ כִּי נִבְהָלוּ מִפָּנָיו :</p>
--	---

RASHI/MIDRASH'S APPROACH

3. רש"י בראשית פרק מד פסוק יח

ואל יחר אפך - מכאן אתה למד **שדבר אליו קשות** :

4. רש"י בראשית פרק מד פסוק יח

כי כמודך כפרעה - חשוב אתה בעיני כמלך זה פשוטו. ומדרשו, סופך ללקות עליו בצרעת כמו שלקה פרעה על ידי זקנתו שרה על לילה אחת שעכבה. דבר אחר מה פרעהו גוזר ואינו מקיים, מבטיח ואינו עושה, אף אתה כן, וכי זו היא שימת עין שאמרת לשום עינך עליו. דבר אחר כי כמודך כפרעה **אם תקניטני אהרוג אותך ואת אדוניך** :

5. בראשית רבה (וילנא) פרשת ויגש פרשה צג סימן ו

כי כמודך כפרעה... מה פרעה מלך ואתה שני לו בארץ מצרים, **כך אבא מלך בארץ כנען ואני שני לו, ואם שולף אני את חרבי ממך אני מתחיל, ובפרעה רבך אני מסיים...**

6. בראשית רבה (וילנא) פרשת ויגש פרשה צג סימן ח

...אמר יהודה לנפתלי לך וראה כמה שווקים במצרים קפץ וחזר אמר לו שנים עשר, אמר יהודה לאחיו אני אחריב מהם שלשה וטלו כל אחד ואחד אחד אחד ולא נשאר בהם איש, אמרו לו אחיו יהודה מצרים אינה כשכם אם אתה מחריב את מצרים תחריב את כל העולם, באותה שעה ולא יכול יוסף להתאפק, **כיון שראה יוסף שהסכימה דעתם להחריב את מצרים אמר יוסף בלבו מוטב שאתודע להם ואל יחריבו את מצרים**, אמר להם יוסף לא כך אמרתם שאחיו של זה מת אני אקראנו ויבא אצלכם, והיה קורא יוסף בן יעקב בוא אצלי, יוסף בן יעקב בוא אצלי, והיו מסתכלין בארבע פינות הבית, אמר להם מה אתם רואים אני יוסף אחיכם, מיד פרחו נשמתן שנאמר ולא יכלו אחיו וגו', ולא האמינו לו עד שפרע עצמו והראה להם המילה.

7. רש"י בראשית פרק מה פסוק א

ולא יכול יוסף להתאפק לכל הנצבים - לא היה יכול לסבול שיהיו מצרים נצבים עליו ושומעין שאחיו מתביישין בהודעו להם :

BECHOR SHOR'S APPROACH

8. בכור שור בראשית פרק מד פסוק יח

ויגש אליו יהודא: הערב, ויאמר בי אדוני וגו': מחלה אני פניך, שתשים אזנים, ותבין מה שאני אומר: **כי ירא אני לומר לך בפירוש מה שעם לבי, כי יודע היה יהודא, כי יוסף צוה לתת הגביע באמתחת בנימין, כי קים להו בבנימין והדברים מוכיחים, כמו שאמר יהודא, אלא היה ירא לומר לו בפירוש. ולכך אמר לו כשתבין "אל יחר אפך בעבדך" אם אני מוכיחך, כי כמוך כפרעה: כי יודע אני שאתה כמלך, ואין לומר למלך בליעל...**

9. בכור שור בראשית פרק מד פסוק יט

אדוני שאל וגו': מה לך על אבינו ואחינו, **וכי לכל הבאים אתה שואל על משפחתם?** ואף על פי כן הגדנו לך, וכי יש לנו אח קטן, כי לא היינו נשמרים ממך. ועל אשר לא תהיה שואל: למה לא בא עמכם, אמרנו לך כי אבינו זקן, וצריך לו שישמשנו, ושלא תאמר: למה לא נשאר אחד מן האחין לשמשו? אמרנו: ילד זקונים הוא זה, ואין אביו מניחו להפרד ממנו.

10. בכור שור בראשית פרק מד פסוק כ

ואחיו מת ויותר הוא לבדו: ואין לו תמורה, ועוד כי אביו אהבו, **ולא שמת לבך על זאת**, אלא אמרת:

11. בכור שור בראשית פרק מד פסוק כא

הורידוהו אלי וגו': וכי לאחינו הייתה צריך, למה שאלת להביאו, והיכן היא שימת העין שלך? **אפילו גנב לך היה לך לעבור על פשעו, ואתה רוצה להבקייעו אליך ולהשתעבד בו הזה חסדך שאמרת: "אשימה עיני עליו", שאתה בא עליו בעלילה.**

12. בכור שור בראשית פרק מד פסוק כב

ועזב את אביו ומת אביו, ביום שלא יראנו ימות, **ולא חששת גם לזאת**, אלא אמרת: "אם לא ירד אחיכם הקטן אתכם לא תוסיפון לראות פניי". ומאי כולי האי שהייתה צריך לאותו הנער, **ועתה אתה רוצה לעכבו, הלא מוכיחים הדברים שאתה גרמת זה העיכוב, כי מאד הייתה מתאוה לו ולא ידענו על מה.**

13. בכור שור בראשית פרק מד פסוק לב

כי עבדך ערב את הנער: אם תאמר למה אני מדבר לפני אחי שהם גדולים ממני, כי אני ערב: "אם לא אביאנו אליו וחטאתי לאביו". ואם אתה צריך לעבד, הנני עבדך, תחת הנער, **כי אם תעכב אותו לא אשוב אני**, כי איך אראה ברעה וגו' ומוטב שאשאר אני לבדי והוא יעל, ולא שישאר הוא, ואני צריך לברוח במקום שאין מכירין. ועוד שאתה אומר שאינך רוצה לקנות אותנו לעבדים דשמה לא פשענו, ואיך תמית את אבינו דודאי לא פשע, וקודם מעשה אמרנו לך: "ועזב את אביו ומת". ואם תאמר: אני אפסיד עבדי, הנני במקומו, דעדיפנא.

14. בכור שור בראשית פרק לו פסוק כו

...ונראים הדברים: שכשמכרוהו השביעוהו שלא יבא עוד אל בית אביו, ולא יגלה עצמו לאביו ולא יודיע לאביו שהוא חי, ושהוא נמכר, ולא יאמר לשם שהוא מבני יעקב, בשום סימן ולא בשום ראייה, וכן עשה, שמוטב היה לו לעשות כן, ולא שימות בידם. דאי לא היה כן, כשהיה גדול בבית אדוניו, וגם תשע שנים שהיה מלך במצרים, שבע שני השבע ושתים מן הרעב, למה לא שלח לאביו לאמר: "הנני כאן במצרים", הלא היה יודע כי אביו מצטער עליו, אלא ודאי נשבע להם.

15. בכור שור בראשית פרק מב פסוק ז

ויתנכר אליהם: חשב: אם אגלה להם עצמי מיד, מפני שהם בושים על שמכרו אחיהם וציערו אביהם, יאמרו לי: שתוק! אתה מושבע ועומד שלא תגלה אותנו, ואמר להם קשות, ומרגלים אתם! ודחקם עד שהביאו בנימין, ונתן הגביע באמתחתו, ואמר לעכבו לעבד. וכשראה אותם דחוקים, שהיו יראים לחטא [ל]אביהם, גילה עצמו, כי אז ידע שעל כרחם יגלו גם הם שלא יעכב בנימין.

16. בכור שור בראשית פרק מה פסוק א

ולא יכול יוסף להתאפק: מלבכות ומלהגלות להם עצמו, כי לא מצא מענה והכיר דברי אמת [כי] מצטער אביו יותר מדאי... וצוה להם להוציא כל איש מעליו... ועוד מפני שבועתו, שנשבע שלא יגלה לשום אדם מכירתו.

RAMBAN'S APPROACH

17. רמב"ן בראשית פרק מד פסוק יח

טעם ידבר נא עבדך דבר - לאמר כי דברים מועטים ידבר, לא יהיו עליו לטורח. והנכון בעיני, כי "דבר" הוא התמורה אשר יחלה פניו להחליף בנימין אחיו בו, כי לא יבקש ממנו דבר אחר, ושאר דבריו פיוס ובקשה לזה:

18. רמב"ן בראשית פרק מד פסוק יח

ואל יחר אפך בעבדך - יאמר אל יחר אפך בי על דברי לפניך:

19. רמב"ן בראשית פרק מד פסוק יח

כי כמוך כפרעה - ובמורא גדול אני מדבר לפניך כאלו אני מדבר לפני פרעה:

20. רמב"ן בראשית פרק מד פסוק יט

אדני שאל את עבדיו - לא ידעתי טעם לאריכות דברי יהודה בספור מה שהיה כבר ביניהם...

ואשר יראה לי על דרך הפשט, שאינם רק תחנונים להעיר רחמיו, כי חשב יהודה כי האלהים הוא ירא כאשר אמר לו, וכאשר נהג עמהם חמלה כירא חטא לנחם אותם על הצער שעשה להם (לעיל מג כג):

וזה ענין הסיפור, אמר לו אנחנו באונס הגדנו באחינו זה מפני שאלת אדני, ולא הודינו גם כן להורידו לפניך כמצותך הראשונה, רק אמרנו כי לא יוכל הנער לעזוב את אביו, אבל בנפשינו נביא אותו מפני זלעפות רעב, כי אמרת לא תוסיפון לראות פני. ולא רצה אבינו לשמוע עד היותינו כולנו בסכנה לשוב לשבר מעט אכל, ואז הודה בפחד ובדאגה, ועתה כראותו כי אין הנער ימות בנפש מרה. **ולכן תפול נא תחנתי לפניך לרחם עלינו ועל הזקן, וקח אותי תחת הנער לעבד עולם כי טוב אני ממנו, ולך תהיה צדקה. וזה טעם כל הפרשה...**

21. רמב"ן בראשית פרק מד פסוק כא

ואשימה עיני עליו - ... ולא הזכיר מאסר שמעון ועלילת מרגלים אתם, דרך מוסר או אימת מלכות:

22. רמב"ן בראשית פרק מד פסוק לב

כי עבדך ערב את הנער - יאמר כי ירד ביגון שאולה עליו, **כי גם בכל זה שאמרנו לו לא רצה הזקן לשלחו עד שנעשיתי לו ערב עליו, ובטח בי, ועל כן ישב נא עבדך תחתי.** ואם יהיה פירוש "והורידו עבדך" כפשוטו, יאמר אנחנו הגורמים מיתת הזקן ברעה, כי אני ערבתי בו:

23. רמב"ן בראשית פרק מד פסוק לד

ואמר כי איך אעלה אל אבי - להודיעו כי יבחר להיות עבד עולם, **מעלותו אל אביו בלתי הנער שלא יוכל לראות ברעתו, כי יבכה תמיד ויתאונן עליו כל היום.** והזכיר זה שלא יחשוד אותו שיעשה מרמה בעבור שהוא ידע לברוח יותר מן הנער:

24. רמב"ן בראשית פרק מב פסוק ט

ויזכר יוסף את החלומות אשר חלם להם - עליהם, וידע שנתקיימו שהרי השתחוו לו, לשון רש"י. ולפי דעתי שהדבר בהפך, כי יאמר הכתוב כי בראות יוסף את אחיו משתחווים לו זכר כל החלומות אשר חלם להם וידע שלא נתקיים אחד מהם בפעם הזאת, כי יודע בפתרוןם כי כל אחיו ישתחוו לו בתחילה מן החלום הראשון, והנה אנחנו מאלמים אלומים, כי "אנחנו" ירמוז לכל אחיו אחד עשר, ופעם שנית ישתחוו לו השמש והירח ואחד עשר כוכבים מן החלום השני, וכיון שלא ראה בנימן עמהם חשב זאת התחבולה שיעליל עליהם כדי שיביאו גם בנימין אחיו אליו לקיים החלום הראשון תחילה:

ועל כן לא רצה להגיד להם אני יוסף אחיכם, ולאמר מהרו ועלו אל אבי וישלח העגלות כאשר עשה עמהם בפעם השניה, כי היה אביו בא מיד בלא ספק. ואחרי שנתקיים החלום הראשון הגיד להם לקיים החלום השני. ולולי כן היה יוסף חוטא חטא גדול לצער את אביו ולהעמידו ימים רבים בשכול ואבל על שמעון ועליו, ואף אם היה רצונו לצער את אחיו קצת איך לא יחמול על שיבת אביו, אבל את הכל עשה יפה בעתו לקיים החלומות כי ידע שיתקיימו באמת:

גם הענין השני שעשה להם בגביע לא שתהיה כוונתו לצערם, אבל חשד אולי יש להם שנאה בבנימין שיקנאו אותו באהבת אביהם כקנאתם בו, או שמא הרגיש בנימין שהיה ידם ביוסף ונולדה ביניהם קטטה ושנאה, ועל כן לא רצה שילך עמהם בנימן אולי ישלחו בו ידם עד בדקו אותם באהבתו:

ולזה נתכוונו בו רבותינו בבראשית רבה (צג ט) אמר רבי חייא בר' אבא כל הדברים שאתה קורא שדיבר יהודה בפני אחיו עד שאתה מגיע ולא יכול יוסף להתאפק היה בו פיוס ליוסף פיוס לאחיו, פיוס לבנימין. פיוס ליוסף, ראה היאך נותן נפשו על בניה של רחל וכו':

וכן אני אומר שכל הענינים האלה היו ביוסף מחכמתו בפתרון החלומות, כי יש לתמוה אחר שעמד יוסף במצרים ימים רבים והיה פקיד ונגיד בבית שר גדול במצרים, איך לא שלח כתב אחד לאביו להודיעו ולנחמו, כי מצרים קרוב לחברון כששה ימים, ואילו היה מהלך שנה היה ראוי להודיעו לכבוד אביו, ויקר פדיון נפשו ויפדנו ברוב ממון:

אבל היה רואה כי השתחויית אחיו לו וגם אביו וכל זרעו אתו, אי אפשר להיות בארצם, והיה מקוה להיותו שם במצרים בראותו הצלחתו הגדולה שם, וכל שכן אחרי ששמע חלום פרעה שנתברר לו כי יבאו כלם שמה ויתקיימו כל חלומותיו:

25. רמב"ן בראשית פרק מה פסוק א

ולא יכל יוסף להתאפק לכל הנצבים עליו - לא יכול לסבול שיהיו המצרים נצבים עליו ושומעין שאחיו מתביישיין בהודעו להם, לשון רש"י. ורבי אברהם אמר להתאפק - לסבול. לכל הנצבים עליו - טעמו עד שיצאו כל הנצבים עליו והוצרך לקרא להוציאם. אבל אונקלוס תרגם לאתחסנא, להתחזק, וכן ואתאפק ואעלה העולה (ש"א יג יב), וכן כל לשון התאפקות בכל מקום חזוק:

והנכון בעיני, שהיו שם מבית פרעה ומן המצרים אנשים רבים יחלו פניו למחול לבנימין כי נכמרו רחמיהם על תחנוני יהודה, ולא יכול יוסף להתחזק לכלם. ויקרא לעבדיו הוציאו כל איש נכרי מעלי כי אדבר עמהם, ויצאו מעליו, ובצאתם מעליו נתן את קולו בבכי וישמעו מצרים ואנשי בית פרעה המוצאים מעליו כי עודם בחצר החיצונה. ויתכן כי פירוש "הנצבים עליו" משרתיו העומדים לפניו, כמו הנער הנצב על הקוצרים (רות ב ו), שרי הנצבים (מ"א ה ל), להתיצב על ה' (איוב א ו). וטעם "ויקרא", שהרים קולו בכעס ואמר למשרתיו הוציאו כל איש מעלי, בלתי האנשים האלה...

26. רד"ק בראשית פרשת ויגש פרק מה פסוק א

ולא יכל - כיון שהזכיר כמה פעמים רעת אביו שימצאנו נכמרו רחמיו עליו ולא יכול להחזיק עצמו מלבכות, ובעבור כל הנצבים עליו קרא, הוציאו כל איש מעלי, ואותם שקרא להם להוציא יצאו גם כן עם האחרים לפי שאמר להם כל איש: